

03.12.2024

SİRKÜLER 2024/49: Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerde 2024 Yılı Denetçi Seçimi Hatırlatması

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 397. Maddesine göre 08 Nisan 2024 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 8313 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile 29.11.2022 tarihli 6434 sayılı Cumhurbaşkanı kararında değişiklik yapılarak **2024 yılından itibaren bağımsız denetime tabi olacak şirketler** belirlenmiştir. TTK 399. Maddesine göre ise denetime tabi şirketlerde Denetçi, şirket genel kurulunca; topluluk denetçisi, ana şirketin genel kurulunca seçilir. Denetçinin, her faaliyet dönemi ve her halde görevini yerine getireceği faaliyet dönemi bitmeden seçilmesi şarttır. Seçimden sonra, yönetim kurulu, gecikmeksizin denetleme görevini hangi denetçiye verdiğini ticaret siciline tescil ettirir ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile internet sitesinde ilan eder.

Bu hükümlere istinaden 2024 yılı hesapları denetime tabi olan şirketlerde denetçinin 2024 yılı sona ermeden şirket genel kurulunca seçilerek ticaret siciline tescil ettirilmesi gereği yerine getirilmelidir.

8313 sayılı Cumhurbaşkanı kararındaki belirlemelere göre 2024 yılında bağımsız denetime tabi şirketler aşağıda belirtilmiştir.

1- Herhangi Bir Ölçüte Bağlı Olmaksızın Bağımsız Denetime Tabi Olan Şirketler

Cumhurbaşkanı Kararının eki **I Sayılı Listede belirtilen şirketler** herhangi bir ölçüte bağlı olmaksızın 2024 yılından itibaren bağımsız denetime tabi olacaklardır. Yapılan değişiklik sonrasında **I Sayılı Liste** ektedir.

2- Sermaye Piyasası Araçları Bir Borsada veya Teşkilatlanmış Diğer Piyasalarda İşlem Görmeyen Ancak SPK Kapsamında Halka Açık Sayılan Şirketler

Sermaye piyasası araçları bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmeyen ancak 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında halka açık sayılan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketler 2024 yılından itibaren bağımsız denetime tabi olacaklardır.

- i) Aktif toplamı 30 milyon Türk Lirası.
- ii) Yıllık net satış hasılatı 40 milyon Türk Lirası.
- iii) Çalışan sayısı 50 kişi.

3- Ekli (II) Sayılı Listede Belirtilen Şirketler

Ekli (II) sayılı listede belirtilen şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketler 2024 yılından itibaren bağımsız denetime tabi olacaklardır. Yapılan değişiklik sonrasında **II Sayılı Liste ektedir.**

- i) Aktif toplamı 60 milyon Türk Lirası.
- ii) Yıllık net satış hasılatı 80 milyon Türk Lirası.
- iii) Çalışan sayısı 100 kişi.

4- Kararnamede Özel Olarak Belirtilmeyen Diğer Şirketler

Yukarıdaki Maddelerde belirtilenler kapsamında olmayan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketler 2024 yılından itibaren bağımsız denetime tabi olacaklardır

- i) Aktif toplamı 150 milyon Türk Lirası.
- ii) Yıllık net satış hasılatı 300 milyon Türk Lirası.
- iii) Çalışan sayısı 150 kişi.

5- Bağımsız Denetim Kapsamı Dışında Tutulan Şirketler

Aşağıdaki şirketler 2024 yılından itibaren bağımsız denetime tabi değildir

- a) Ekli (I) sayılı listenin 1 ila 8. sırası kapsamında yer alanlar hariç olmak üzere, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna tabi şirketler.
- b) Ekli (I) sayılı listede belirtilenler ile ekli (II) sayılı listenin 3 üncü sırasında belirtilen şirketler hariç olmak üzere sermayesinin en az yüzde 50'si devlete, il özel idarelerine, kanunla kurulmuş vakıflara ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına doğrudan veya dolaylı olarak ait olan şirketler.
- c) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun geçici 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında tasfiyelerine karar verilen ve tasfiye süreci Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından atanan tasfiye komisyonlarınca yürütülen tasarruf finansman şirketleri.

6- Uygulamaya İlişkin Esaslar

6.1- Eşik Değeri Aştığı İçin Bağımsız Denetime Tabi Olma

Eşik değerlere tabi şirketler, bu Kararda belirtilen üç ölçütten en az ikisinin eşik değerini art arda iki hesap döneminde aştığı takdirde müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetime tabi olacaktır.

6.2- Eşik Değerin Altında Kaldığı İçin Bağımsız Denetim Kapsamından Çıkma

Eşik değerleri aştığı için bağımsız denetime tabi şirket, art arda iki hesap döneminde üç ölçütten en az ikisine ait eşik değerlerin altında kaldığı ya da bir hesap döneminde bu ölçütlerden en az ikisine ait eşik değerlerin yüzde 20 veya daha fazla oranda altında kaldığı takdirde müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetim kapsamından çıkacaktır.

6.3- Esas Alınacak Ölçütlerin Belirlenmesinde Dikkate Alınacak Mali Tablolar

Eşik değerlerin aşıp aşılmadığının belirlenmesinde; aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı bakımından şirketin tabi olduğu mevzuat uyarınca hazırlanmış olan son iki yıla ait finansal tablolar, çalışan sayısı bakımından ise son iki yıla ait ortalama çalışan sayısı esas alınacaktır.

6.4- Bağlı Ortaklığı ve İştiraki Bulunan Şirketlerde Ölçütlerin Belirlenmesi

Eşik değerlerin aşıp aşılmadığının belirlenmesinde şirketler bağlı ortaklık ve iştirakleriyle birlikte dikkate alınacaktır.

- Bağlı ortaklıkları bulunan şirketlerde; ana ortaklık ve bağlı ortaklığa ait finansal tablolarda yer alan aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı kalemlerin toplamı (varsa grup içi işlemler yok edilir) ve son iki yıla ait ortalama çalışan sayılarının toplamı dikkate alınacaktır.
- İştirakleri bulunan şirketlerde; ana ortaklık ve iştirake ait finansal tablolarda yer alan aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı kalemlerin toplamı (varsa grup içi işlemler yok edilir) ve son iki yıla ait

ortalama çalışan sayılarının toplamının şirketin iştirakteki hissesi oranına tekabül eden miktarı dikkate alınacaktır.

(I) SAYILI LİSTE

- 1) 6362 sayılı Kanun uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;
 - a) Yatırım kuruluşları,
 - b) Kolektif yatırım kuruluşları,
 - c) Portföy yönetim şirketleri,
 - ç) İpotek finansmanı kuruluşları,
 - d) Varlık kiralama şirketleri,
 - e) Merkezi takas kuruluşları,
 - f) Merkezi saklama kuruluşları,
 - g) Veri depolama kuruluşları,
 - ğ) Derecelendirme kuruluşları,
 - h) Değerleme kuruluşları,
 - ı) Sermaye piyasası araçları bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören veya işlem görmeleri amacıyla Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış geçerlilik süresi bulunan izahname veya ihraç belgesi bulunan anonim şirketler,
 - i) Bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmemekle birlikte halka arz edilmeksizin pay hariç sermaye piyasası aracı ihraç eden (ihraç ettikleri sermaye piyasası araçlarının itfa edildiği hesap döneminin sonuna kadar) veya bu amaçla Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış geçerlilik süresi bulunan ihraç belgesi olan anonim şirketler.
- 2) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;
 - a) Bankalar,
 - b) Derecelendirme kuruluşları,
 - c) Finansal holding şirketleri,
 - ç) Finansal kiralama şirketleri,
 - d) Faktoring şirketleri,
 - e) Finansman şirketleri,
 - f) Varlık yönetim şirketleri,
 - g) Finansal holding şirketlerinde ve bankalarda 5411 sayılı Kanunda tanımlandığı şekliyle nitelikli paya sahip olan şirketler, ğ) Tasarruf finansman şirketleri.
- 3) 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamında faaliyet göstermekte olan sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri.
- 4) Borsa İstanbul piyasalarında faaliyet göstermesine izin verilen; yetkili müesseseler, kıymetli madenler aracı kurumları, kıymetli maden üretimi veya ticaretiyle iştigal eden şirketler.
- 5) 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa göre kurulan lisanslı depo işletmeleri ile 11/8/1982 tarihli ve 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanununa göre kurulan umumi mağazalar.
- 6) 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun uyarınca Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;
 - a) Aşağıdaki hak veya lisanslardan en az ikisine sahip olan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar:
 - Karasal ortamdan ulusal televizyon yayını yapma hakkı.
 - Uydu televizyon yayını lisansı.
 - Birden fazla ile yönelik olarak kablolu televizyon yayını lisansı.
 - b) İnternet ortamında isteğe bağlı yayını hakkına sahip olan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar.

- 7) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan lisans, sertifika veya yetki belgesi alıp bu Kurum düzenlemelerine tabi olarak faaliyet gösteren ve söz konusu düzenlemeler uyarınca bağımsız denetim yükümlülüğü bulunan Şirketler.
- 8) 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri,  deme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun uyarınca Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının düzenleme ve denetimine tabi ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları.
- 9) 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi TeŐebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında faaliyet gösteren kamu iktisadi teŐebbüsleri ve bağılı ortaklıkları.

(II) SAYILI LİSTE

- 1) ağırı merkezi Şirketleri hariç olmak üzere, 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik HaberleŐme Kanunu, 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ve 6102 sayılı Kanunun 1525 inci maddesi kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletifim Kurumu düzenleme ve denetimine tabi olan Şirketler.
- 2) Gayri faal olan veya faaliyetleri geçici olarak durdurulan veya iptal edilmiŐ olan (gerekli ana sözleŐme deėiŐiklikleri ve benzeri prosedür iŐlemleri henüz gerçekleŐtirilmemiŐ olanlar d hil) iŐtirak ve Şirketler hariç olmak üzere, TMSF'nin iştirakleri ile mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve 5411 sayılı Kanun kapsamında TMSF tarafından denetimi ve yönetimi devralınan Şirketler.
- 3) Sermayesinin en az %50'si belediyelere ait olan Şirketler.